

การพัฒนาภาวะผู้นำผ่านกิจกรรมนอกหลักสูตร ในคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

รศ. นพ.รัฐพล ตวงทอง
รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ภาวะผู้นำสำหรับวิชาชีพแพทย์นั้นมีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากระบบสุขภาพในปัจจุบันต้องการบุคลากรที่สามารถนำทีมสหสาขาวิชาชีพ และขับเคลื่อนการพัฒนาการดูแลผู้ป่วยได้ ซึ่งแพทย์ก็มักจะได้ความคาดหวังที่จะรับหน้าที่ดังกล่าว นอกจากนี้ภาวะผู้นำยังเป็นหนึ่งในเป้าประสงค์ของบัณฑิตแพทย์ศิริราช แม้ว่าหลักสูตรการศึกษาอย่างเป็นทางการจะให้ความรู้พื้นฐานและทักษะเทคนิคต่างๆ แต่กิจกรรมนอกหลักสูตรก็มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาภาวะผู้นำเช่นกัน กิจกรรมเหล่านี้ครอบคลุมตั้งแต่การเข้าร่วมองค์กรนักศึกษา บริการชุมชน และโครงการวิจัย ช่วยปลูกฝังทักษะสำคัญสำหรับผู้นำ เช่น การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหา และความยืดหยุ่น นอกจากนี้นักศึกษาแพทย์ที่ทำกิจกรรมก็ควรมีทักษะในการแบ่งเวลาให้เหมาะสม เพื่อให้ไม่ส่งผลเสียต่อการเรียน

กิจกรรมนอกหลักสูตรที่สร้างภาวะผู้นำในคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

1. สโมสรนักศึกษาแพทย์ศิริราช

สโมสรนักศึกษาแพทย์ศิริราชเป็นแหล่งเพาะบ่มภาวะผู้นำที่สำคัญ การเข้าร่วมทำกิจกรรมในสโมสรนักศึกษาแพทย์ศิริราชทำให้นักศึกษาได้สวมบทบาทต่างๆ เช่น นายกสโมสร อุปนายกฝ่ายต่างๆ เภรณูญิก หรือผู้ประสานงานกิจกรรม ซึ่งต้องการการพัฒนาทักษะในการจัดการองค์กร บริหารทรัพยากร และนำเพื่อนร่วมทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดงานประเพณีรับน้องข้ามฟาก การจัดกิจกรรม Family Concert ต้องมีการวางแผนงาน การมอบหมายงาน และการประสานงานกับผู้มีส่วนได้เสียหลายฝ่าย ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้กับสถานการณ์การนำทีมในระบบสุขภาพจริง

2. การบริการชุมชนและอาสาสมัคร

การมีส่วนร่วมในบริการชุมชนและการเป็นอาสาสมัครช่วยให้นักศึกษาแพทย์ได้สัมผัสกับประชากรและปัญหาสุขภาพที่หลากหลาย ปลูกฝังความรับผิดชอบต่อสังคมและความเห็นอกเห็นใจ การนำกิจกรรมสุขภาพชุมชน เช่น ค่ายหมออาสา ซึ่งมีการตรวจวินิจฉัย การรณรงค์สุขภาพสาธารณะต้องการให้นักศึกษาระดมทรัพยากร ให้ความรู้แก่สาธารณะ และทำงานร่วมกับองค์กรท้องถิ่น ประสบการณ์เหล่านี้ช่วยพัฒนาความสามารถในการนำในสภาพแวดล้อมที่หลากหลายและแก้ไขปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในสุขภาพ ซึ่งเป็นความสามารถที่สำคัญสำหรับผู้นำด้านสุขภาพในอนาคต

3. การทำโครงการวิจัย

การมีส่วนร่วมในโครงการวิจัยเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมสำหรับการพัฒนาภาวะผู้นำ การนำทีมวิจัยต้องการการตั้งเป้าหมาย ออกแบบการศึกษา จัดการเก็บข้อมูล และเผยแพร่ผลการศึกษา กระบวนการนี้ต้องการการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหา รวมทั้งความสามารถในการกระตุ้นและนำทีม นอกจากนี้ การนำเสนอผลงานวิจัยในการประชุม เช่น กิจกรรม Siriraj Medical Student Research Award ยังช่วยพัฒนาทักษะการพูดในที่สาธารณะและความมั่นใจในการสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และการปฏิบัติตามหลักฐาน

ทักษะภาวะผู้นำที่พัฒนาผ่านกิจกรรมนอกหลักสูตร

การสื่อสาร

การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเป็นรากฐานของภาวะผู้นำ กิจกรรมนอกหลักสูตรให้โอกาสหลากหลายแก่นักศึกษาแพทย์ในการพัฒนาทักษะการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นการนำเสนอผลงานวิจัย การสนับสนุนนโยบายสุขภาพ หรือการประสานงานโครงการชุมชน การสื่อสารที่ชัดเจนและน่าเชื่อถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการได้รับการสนับสนุน การมีอิทธิพลต่อนโยบาย และการปรับปรุงผลลัพธ์ทางสุขภาพ

การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ

กิจกรรมนอกหลักสูตรท้าทายให้นักศึกษาแพทย์แก้ปัญหาจริงและตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นการหาวิธีการใหม่ๆ ในการให้บริการสุขภาพในพื้นที่ที่ขาดแคลนหรือการจัดการด้านการเคลื่อนย้ายของงานขนาดใหญ่ ประสบการณ์เหล่านี้ช่วยเพิ่มความสามารถในการคิดเชิงกลยุทธ์และตัดสินใจโดยมีข้อมูลรองรับในสถานะที่กดดัน

ความยืดหยุ่นและการปรับตัว

การเป็นผู้นำในระบบสุขภาพต้องการความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัวกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว กิจกรรมนอกหลักสูตรมักมีความท้าทายและอุปสรรค ทำให้นักศึกษาได้ฝึกฝนความยืดหยุ่น การเรียนรู้ที่จะรับมือกับความยากลำบากเหล่านี้ช่วยเตรียมผู้นำด้านการแพทย์ในอนาคตให้พร้อมด้วยความกล้าหาญและความยืดหยุ่นที่จำเป็นในการเจริญเติบโตในวงการแพทย์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

การทำงานเป็นทีมและการทำงานร่วมกัน

การเป็นผู้นำในวงการแพทย์มักเกี่ยวข้องกับการทำงานในการนำทีมสหสาขาวิชาชีพ กิจกรรมนอกหลักสูตรสอนให้นักศึกษาทำงานร่วมกับเพื่อนที่มาจากภูมิหลังและสาขาวิชาที่หลากหลาย จัดการความขัดแย้งและทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ประสบการณ์เหล่านี้สะท้อนถึงธรรมชาติของการทำงานร่วมกันในระบบสุขภาพที่การทำงานเป็นทีมมีความสำคัญต่อการให้การดูแลผู้ป่วยที่ครอบคลุม

นอกจากนี้ภายหลังจากนักศึกษาแพทย์ได้เข้าร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรแล้ว ก็ควรมีการเขียน Reflection เพื่อเป็นการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง (Transformative Learning)

กิจกรรมนอกหลักสูตร

เป็นองค์ประกอบสำคัญของการศึกษา

การแพทย์ และสำคัญสำหรับการพัฒนาภาวะผู้นำ

ซึ่งมีหลากหลายกิจกรรมต่าง ๆ กัน เช่น การฝึกอบรมอย่างเป็นทางการ การเข้าร่วมทำกิจกรรมร่วมกับสโมสรนักศึกษาแพทย์ศิริราช การบริการชุมชน และโครงการวิจัย ช่วยให้นักศึกษาแพทย์พัฒนาทักษะภาวะผู้นำที่สำคัญ เช่น การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหา และความยืดหยุ่น ประสบการณ์เหล่านี้เตรียมพวกเขาให้พร้อมที่จะรับบทบาทผู้นำในระบบสุขภาพ ซึ่งจะช่วยปรับปรุงการดูแลผู้ป่วย และส่งเสริมการพัฒนาวงการแพทย์ในอนาคต ขณะที่การศึกษากการแพทย์ยังคงพัฒนา การบูรณาการการฝึกอบรมภาวะผู้นำผ่านกิจกรรมนอกหลักสูตร จะยังคงเป็นกลยุทธ์สำคัญในการพัฒนาบุคลากรด้านสุขภาพ ที่มีความสามารถรอบด้าน

